

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtrek. Narožnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Članek sekcije J. U. U. plačajo list a članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, cene posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3172

Odborom sekcij in sreskih društev jugoslovenskega učit. združenja.

Ob zaključku proračunskega leta našega združenja smatramo za potrebno opozoriti vse odbore na sledeče:

I.

V tekočem letu je včlanjenega mnogo več učitelstva, nego v kateremkoli letu od ujedinenja do danes. V nekaterih banovinah presega število članstva 90 odstotkov vsega učitelstva.

Številčni pregled vsega članstva bo objavljen v kratkem.

Za tako velik porast članstva gre zasluga v prvi vrsti vsem odborom sreskih društev in sekcij, kakor tudi večjemu interesiranju učitelstva in njihovi pažnji napram svojemu združenju, v katerem je takšno stanje, kakršno so oni prej sami želeli. Nadalje je pripomogla k temu uspehu tudi nova formacija naših sekcij po banovinah, ker so sedaj sekcijski odbori svojim sreskim društvom veliko bliže, in to jim je mnogo pripomoglo do odličnega uspeha v poslih njihovega delokroga.

II.

Na svojih zadnjih zborovanjih izvršijo sreska društva volitve delegatov za banovinsko in glavno skupščino. Vsakdo, ki žubi red in se briga za svoj ugled, bo želel, da bodo tudi naše velike skupščine, banovinske in glavna, najlepše reprezentirane, da se bodo slišali na njih jedrnat in objektivni govori, in da se izvrši vse delo v najlepšem redu in z največjim uspehom.

Za osebno nestrpnost in zlonamerno kritiko, prepirljivi ton in žalitve ni prostora na naših skupščinah.

Današnji odbori združenja, sreski, sekcijski in glavni, niso izvoljeni po sporazumu strankarskih grup in strankarskih ključev, niti proporcionalno, kakor je to prej bilo, nego se je gledalo pri volitvah samo na to, kakšno in kolikšna osebno, moralno in intelektualno, nacionalno in stanovsko vrednost ima kandidat.

Prvenstveni interes našega združenja in našega stanu je, da ostanemo na isti liniji tudi v bodoče.

III.

Potrebno je, da pošljejo sekcije letna poročila o svojem delu do konca junija t. l. Najbolje je, če pošljejo kar ona poročila, ki jih podajo na svoji skupščini. Iz sekcijških poročil se povzame važne podatke za pregled dela sekcij v poročilu glavnega odbora.

Poročilo naj vsebuje celoten pregled dela sekcije, organiziranje sreskih društev in njih številčni pregled, ime in sedež odbora, število včlanjenih in nečlanjenih učiteljev (-ic), odstotek včlanjenih in nečlanjenih, okoliščine pod katerimi je sekcija delovala; o predvidenih podjetjih, stanje osnovnih šol in njenih delavcev v banovini; predlogi za izboljšanje šolskih razmer. Razen tega je potrebno obdelati tudi vsa druga aktualna vprašanja, ki jih smatra sekcija za tako važna, da se jih objavijo v poročilu.

IV.

Posebno važno je, da se čim prej pošljejo članski imeniki skupno s pripadajočo člana-

rino, v kolikor še ni poravnana. To je potrebno tajništvu radi sestave definitivnega številčnega pregleda in blagajniku radi obračuna s sekcijami.

V.

Novi poslovnik našega združenja, ki je bil objavljen v »Narodni Prosveti«, predstavlja skupno s pravili nekako celoto. Sedaj je dana možnost, da se vrši vse delo v združenju in njegovih edinicah po enotnih predpisih. Poslovnik je odtisnjen v posebni knjižici, ki si jo sekcija in sreska društva lahko nabavi pri glavnem odboru.

Proučiti je treba vse odredbe poslovnika in po njih postopati. Odredbe čl. 130. v zvezi s čl. 143. poslovnika predpisujejo rok, v teku katerega se naj izvršijo vsi predpisi. Opozorjamo posamezne odbore na ta člena, da bodo omenjene odredbe pravočasno izvršene. Isti slučaj je s predpisi čl. 141.

Vse skupščine se bodo vršile od sedaj nadalje po predpisih poslovnika.

VI.

V smislu sklepa glavnega odbora se bo vršila letošnja glavna skupščina v Beogradu v drugi polovici avgusta. Datum, dvorana in dnevni red bodo objavljeni naknadno. Prvi dan zvečer bo prirejen koncert za vse posetnike skupščine. Pri tem koncertu bodo sodelovali, v kolikor bo to izvedljivo, učiteljski pevski zbori iz vse države. Dohodke koncerta si bodo zbori medsebojno razdelili, da bodo krili svoje stroške. Posamezne sekcije naj pošljejo prijave posameznih učiteljskih zborov, kakor tudi spisek pesmi, ki bi jih peli, najdalje do 1. avgusta t. l. Poseben odbor bo pregledal vpisane seznane in izbral pesmi, potrebne za sestavo koncertnega programa. Upošteva se lahko tudi instrumentalna glasba (kvartet, oktet).

Tretji dan bo določen za izlete v okolico: z avtobusa na Oplenac, na Avalo, z ladjo do Smedereva radi spoznavanja okolice in zgodovinskih znamenitosti. Organizacija teh izletov bo poverjena posebnemu odboru. Prijave se bodo sprejemale edinole potom sekcij, ki jih bodo razvrstile in poslale glavnemu odboru. Ko bo objavljen v »Narodni Prosveti« dnevni red, tedaj bodo objavljene tudi podrobnosti o teh izletih.

VII.

Nazadnje moramo pripomniti, da izvoljeni predstavniki učitelstva nimajo časa spuščati se v brezplodne polemike. Vsa njihova energija se mora izrabiti v dosego ciljev, ki so žarišče interesa države, narodne šole in našega stanu. Pri tem naporom delu ne moremo stopati s pravega pota in se ozirati na ozkogrudne in zlonamerne kritike posameznikov, ki bi s svojim neumerjenim in nepravilnim tonom pisanja, ali neodrejenim stališčem zanašali neslogo v naše vrste.

Pošiljamo tovarišje pozdrave vsem odborom in članstvu našega združenja.

Jugoslovensko učiteljsko združenje.

Predsednik: Damjan V. Rašić. Tajnik: Blag. P. Radojević.

Počitniški tečaji.

Večina že dela načrte kako bo preživela tista dva meseca, ki sta dana učitelju, da si odpočije svojo duševnost od naporne šolskega dela. Eden misli na tečaje, drugi na Bol, tretji si je mogoče na obroke kupil kolo in bo kolesaril, kakor svetovni popotnik križem naše domovine. Četrto jo bo mahnil kar peš, zakaj žep je prazen in obstanka ni v tistih dneh. Človek mora iti kamorkoli. Tako se je navedil dela, tako mu duša hrepeni po večno novem, da je bolj podoben doživetju samemu, kakor učitelju.

Velika večina sem rekel!

Ej, tovariši! Ali čutimo tisto pravo, iskreno tovarštvo, ki mu resnica ne bo nikdar v oči. Ali res govorimo tako odkrito? Ali so tiste besede, napisane o počitniških tečajih, res tako idealne in sploh besede o dveh mesecih, ki jim pravimo počitnice?

Ali si že tovarišica ali tovariš pristradala tistih nekaj dinarjev, ne nekaj, temveč tisoč in še čez, da bosta ozdravila svoje bolne živce v kakem mirnem kotičku Gorenjske ali celo v Dalmaciji? V vsakem dinarju je pekoča solza premagovanja, v vsakem skrčen obed in obnovljena stara obleka. Kdo bi pomislil na to, saj je zapisano v našo pot. v vse naše življenje. Ali ni grenko v tistih dneh privabljanja smeh na obličje, za bore dva meseca in potem zopet vse ure misliti na težko borbo za obstanek? In še tistih, ki bi mogli vse to, je malo. Kakor neznatna kapljica, nekako ironiji podobna.

Tovariši, ali ste kedaj pomislili na naše družinske očete in matere, ki dostikrat ne morejo niti otroke dostojno obleči, ki se mučijo in počitnice preživijo le v nekem topem počitku?

Ali ste se spomnili onih, ki že deset in dvajset let žive v Rovtuh in jih je zemlja skoro pritegnila k sebi? To so voditelji naših najmanjših edinic: eno- in dvorazrednic? Vse dneve se borijo z razmerami, s tradicijo, z peklom in nebom. Primerjal bi jih s samotnim brodom sredi viharjev. Krmarji so, katerih krik je že davno zamrl v tovarštvo. Oni sploh o tečajih in počitnicah misliti ne morejo. Tam je težka zemlja in treba jo je vse ure boljšati, da bo nekoč vredna naše domovine. To so mučeniki. In se sprašujete čemu v hribih človek preje postane star, tako robusten, težak kot zemlja, katero mora orati. Tovariši hribovec. Zaostal, napol zgubljen človek. Človek brez tečajev.

Tovariš iz trga, tovariš iz mesta? Marsikdo ni poizkusil težkega črnega kruha, zato ga ne zna ceniti, ne ve kako je bridek. Samo nekaj zunanji odblesek vidi, drugega nič. Zato je sodba brez podlage ničeva in krivična. Obsojate, ker bi se sami bali le poizkusiti tisti kruh. Usoda je za različne ljudi različna. Enim je že od rojstva naklonjena, druge preganja vse življenje. Usodi bi lahko rekli nekako položaj v družbi iz katere je kdo izšel. Je že tako in težko, če bi mogel kdo drugače usmeriti njeno pot?

Tečaji, počitnice? Denarja je treba. Kdor ga ima, bo vse lahko preživel. Dobil bi tri, štiri ali še več potrdil, da je tečaj izvršil in mu bo pot še bolj odprta, zakaj mi Slovenci še vedno človeka cenimo po papirju, na katerega je nekdo skušal napisati človekovo vsebino. Bog z nami! Človek je človeka še vedno

krivično sodil in papir že davno ni več človekova vsebina, saj ne smel bi biti.

Vse je treba premisliti, na vse strani. In človek, če noče biti krivičen, mora biti skratsko vzgojen. Radi kruha, v nekem gotovem zmislu, je že marsikdo žalostno umrl. Vse drugo pa ostane večno. M. Vrtačnik.

Prosveta v banovinskih proračunih za 1932./33.

(Nadaljevanje.)

B) PROSVETA V ŠIRSEM POMENU.

I. Dravska banovina:

1. Kmetijski oddelek.

Din	
Osebnizdatki za kmetijske gospodinske učiteljice in pomočnice	184.800
Splošna kmetijska in gospodinska izobrazba (potovanja, predavanja, tečaji, zimске šole, kmetijsko-gospodinske šole, kmetijsko-gospodinski tečaji)	335.000
Za izobrazbo učiteljstva kmetijsko-nadaljevalnih šol	100.000
Pouk na kmetijskih in gospodinskih nadaljevalnih šolah	456.800
Specialna izobrazba kmet. strokovnjakov	60.000
Izpopolnjevanje gospod. učiteljic	20.000
Za vzorne šol. vrtove in sadovnjake	60.000
Zadružne šole	75.000
Stipendije siromašnim gojencem kmetijskih šol	368.000
Dotacije za kritje nedostatka dohodkov:	
Banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru	321.500
Banovin. kmetijske šole na Grmu	382.025
Banov. kmet. šole št. Jurij ob j. ž.	262.420
Banov. kmetijsko-gospodinj. šole št. Jurij ob juž. železnici	117.060
Banov. kmet. šole v Rakičanu	114.720
Ban. mlekarne šole v Škofji Loki	78.020
Banov. kmetijsko-gospodinj. šole v Mali Loki	227.490
Podkovske šole v Ljubljani	22.640
Gozdarske šole v Mariboru	80.380
skupno	3.265.855

2. Oddelek za soc. politiko in nar. zdravje:

Din	
Obče varstvo otrok in mladine	300.000
Za vzdrževanje dijaških kuhinj	80.000
Za vzdrževanje vajeniških domov	200.000
Zdravila za ubožne dijaške srednjih in strokovnih šol	50.000
Prispevek k zgradbi šol. poliklinik	80.000
Društvom in organizacijam za telesno vzgojo	50.000
Dotacija skrbstvenim zavodom:	
Banov. dečjemu domu v Ljubljani	411.380
Banov. dečjemu domu v Mariboru	360.440
skupno	1.531.820

3. Oddelek za trgovino, obrt in industrijo:

Din	
Osebnizdatki:	
Ženski domači obrt	57.600
Pletarska šola v Ptuj	69.480
Honorarji na srednji tehnični šoli v Ljubljani	60.000
Tekstilna šola v Kranju	60.000
Stvarni izdatki:	
Osr. zavod za ženski domači obrt	24.000
Podpore za učence sred. teh. šole	6.000
Obrtne in trgovsko nadalj. šole:	
Podpore	535.000
Tečaji za učiteljstvo	30.000
Organizacija in nadzorstvo	15.000
Za strok. predavanja v šol. radiju	10.000
Tečaji, razstave, material za strok. pouk	50.000
Podpiranje akcije za ustanovitev vajeniških domov	25.000
Za ustanovitev preizkuševališča na tekstilni šoli v Kranju	160.000
Prispevki za hotelirsko izobrazbo	90.000
Za rudarsko šolstvo	40.000
skupno	1.232.080

4. V »Splošnem oddelku«:

Din	
Za nacionalno prosveto	100.000
vsega	6.129.755

II. Savska banovina:

1. Kmetijski oddelek:

Din	
Dotacije za kritje nedostatka dohodkov:	
Banov. živinorej.-kmetijske šole v Gospiću	508.960
Banov. vinarsko-sadjarske šole v	

Petrinji	277.560
Banov. nižje kmetijske šole v Slav.	
Požegi	1.150.136
Banov. podkovske šole v Zagrebu	148.800
Kmetijski tečaji in predavanja	400.000
Stipendije za specializacijo kmet. strokovnjakov	200.000
Zadružnim šolam in tečajem	150.000
Veterinarska strokov. predavanja i. pod.	80.000
skupno	2.915.456

2. Oddelek za soc. politiko in nar. zdravje:

Din	
Za preskrbo ubožne in duševno defektne dece	300.000
Za ustanavljanje in vzdrževanje otroških zavetišč, kolonij i. pod.	300.000
Raznim društvom in napravam za varstvo otrok	330.000
Zdravstvene stanice (šol. poliklinike i. pod.):	
Za vzdrževanje obstoječih	200.000
Za ustanavljanje novih	400.000
Stipendije za zdravstveno osobje	50.000
Zdravstv. kmet. vseučilišča in tečaji	50.000
Društvom za telesno vzgojo	20.000
Ustanavljanje in vzdrževanje otroških morsk. in gorskih kolonij	250.000
Dotacije banovinskim soc. mladinskim ustanovam:	
Ladislavov dečji dom v Crikvenici	470.210
Dečji dom v Našičah	163.880
H. K. M. Zakladno deško sirotišče v Osijeku	379.760
Zavod za vzgojo slepih otrok v Zagrebu	175.675
Zavod za gluhozorne v Zagrebu	386.066
Sirotišče E. bar. Jelačića Bužinskega v Zagrebu	863.720
Stanica za kolonizacijo siročadi	367.860
Dečje lečilišče v Lipiku	182.870
skupno	4.950.041

3. Oddelek za trgovino, obrt in industrijo:

Din	
Podpore specialnim obrtnim šolam in stipendije učencem	605.000
Soli za domačo lesno in hišno industrijo	260.000
Tečaji in predavanja o hišni industriji in industriji v obče	200.000
Podpore zavodom, ki oskrbujejo in vzgajajo trg.-obrt. naraščaj.	100.000
Nar. muzeju za umetnost in umetno obrt	50.000
skupno	1.215.000
vsega	9.080.497

III. Vrbaska banovina:

1. Kmetijski oddelek:

Din	
Tečaji za strokovne uslužbenke učitelje narodnih šol i. dr.	30.000
Organizacija in vzdrževanje zimskih kmetijskih tečajev	20.000
Odkup in brezplačno razdavanje gospodarskih knjig i. pod.	2.000
Stipendije studentom gospodarskih šol	60.000
Kmetijsko-gospodinske šole	50.000
Podpore šolam za ustanavljanje drevesnic	40.000
Dotacija nižji kmetijski šoli v Banja Luki	677.300
skupno	879.300

2. Oddelek za soc. politiko in nar. zdravje:

Din	
Podpora za preskrbo maloletnikov v sirotišnicah, vzgojevališčih itd.	40.000
Podpora za preskrbo abnormalnih sirot	10.000
Za ustanavljanje in vzdrževanje dijaških kuhinj	20.000
Stipendije za strokovno pomožno osobje v soc. in zdravstveni službi	20.000
skupno	120.000

3. Oddelek za trgovino, obrt in industrijo:		V. Drinska banovina:		Stvarni izdatki		130.000	VIII. Moravska banovina:			
Din		1. Kmetijski oddelek:		Din		50.000	1. Kmetijski oddelek:			
Učila in inventar za deško obrtno šolo in za trgovsko akademijo v Banja Luki		Razni kmetijski tečaji in zadružne šole		80.000		20.000	Kritje stroškov nad dohodki (krito z državno dotacijo) in sicer:			
Podpora tkalski šoli v Maglaju		Pokritje stroškov nad dohodki banovinskih šol:				50.000	Banovinska kmetijska šola v Aleksandrovcu			
Nižje ženske obrtne šole:		Živin.-sadjarska šola v Sebojni		565.980		20.000	Banovinska kmetijska šola v Zaječaru			
Osební izdatki		Nižja kmetijska šola v Šabcu		585.785		40.000	Banovinska kmetijska šola v Kraljevu			
Stvarni izdatki		Nižja kmetijska šola v Butmiru		632.276		1.590.460	Banovinska kmetijska šola v Prokuplju			
skupno		skupno		1.864.041		3.042.360	Banovinska kmetijska šola v Ču-priji			
4. V »Finančnem oddelku«:		2. Oddelek za soc. politiko in nar. zdravje:		Din		670.000	Banov. dotacija kmet.-gospodinj-ski šoli			
Din		Za abnormalno deco v zavodih, maloletne v popravišči in za bolne otroke v okrevališči		150.000		2.856.220	skupno			
Fondu za ustanovitev banovinskega doma za abnormalne in druge sirote		Krajevnim varstvom otrok		50.000		3.634.180	2. Oddelek za soc. politiko in nar. zdravje:			
Za odplačilo dolga Dečjemu domu v Foči		Prehrana otrok v pasivnih krajih, otroškim kuhinjam in kolonijam		150.000		107.960	Din			
Sokolskim župam		Za vzdrževanje otrok v zavodih		100.000		20.000	Za zdravljenje bolnih in obnemoglih otrok v okrevališči			
Za stalni banovinski šolski fond		Zdravljenje ubožnih učencev		40.000		70.000	Vzdrževanje gluhonemih in slepih otrok v domovih			
skupno		Banovinski dečki dom v Reljevu		724.258		835.600	Kritje stroškov nad dohodki (krito z državno dotacijo) dečjega doma v Negotinu			
vsega		Banov. dečje okrevališče v Pali		354.184		925.600	skupno			
IV. Primorska banovina:		Banovinsko dečje okrevališče v Banji Koviljači		277.845		3.202.666	3. Oddelek za trgovino, obrt in industrijo:			
1. Kmetijski oddelek:		skupno		1.846.287		20.000	Din			
Din		3. Oddelek za trgovino, obrt in industrijo:		Din		50.000	Podpora za ustanavljanje raznovrstnih obrtnih in trgovskih šol			
Za kmetijski pouk in propagando v zvezi s poukom		Izobražev. tečaj učiteljev obrtno-trgovskih šol		20.000		50.000	Za vzdrževanje ženskih obrtnih šol			
Za obisk podkovskih šol		Nagrade učiteljev obrtno-trgovskih šol		100.000		50.000	skupno			
Dotacija za kmetijsko šolo na Glavici v Kninu		Podpore za obisk izobraževalnega tečaja		30.000		3.202.666	vsega			
Dotacija za gospodinj-sko šolo v Sinju		Podpore obrtnemu in trgovskemu naraščanju		20.000		IX. Vardarska banovina:	1. Kmetijski oddelek:			
Skupno		Stipendije učencem strok.-obrnih šol		25.000		Din				
2. Oddelek za soc. politiko in nar. zdravje:		Ureditev delavnic in laboratorijev obrtnih in tehničnih šol		20.000		Kritje stroškov nad dohodki banovinske dotacije:				
Din		skupno		215.000		Nižja kmetijska šola v Tetovu				
Podpora humanim društvom za varstvo otrok		VI. Zetska banovina:		1. Kmetijski oddelek:		Nižja kmetijska šola v Leskovcu				
Za vzdrževanje abnormalnih otrok		1. Kmetijski oddelek:		Din		Nižja kmetijska šola v Bitolju				
Za vzdrževanje sirot in siromašnih otrok		Zimske narodne gospodarske šole in tečaji		5.000		skupno				
Siromašnim nadarjenim učencem in vajencem		Gospodarski tečaji za mlajše agrome in učitelje osnovnih šol		20.000		2. Oddelek za soc. politiko in nar. zdravje:				
Dnevnomu zavetišču kralja Aleksandra		Stipendije		25.000		Din				
Za šolska kopališča		Tečaji pri raznih banovinskih drevesnicah		22.000		Skrbstvo siromašnih, duševno in telesno abnormalnih otrok				
Šolskim kuhinjam		skupno		77.000		Za zdravljenje ubožnih dijakov				
Prehrana ubožnih dijakov		2. Oddelek za soc. politiko in nar. zdravje:		Din		Za dijaške kuhinje				
Dotacija za banovinske dečje domove		Zavod za gluhonemo in slepo deco, okrevališča		20.000		Za zidanje in vzdrževanje nar. in šolskih kopališč po deželi in šolskih poliklinik				
skupno		Dečki dom v Foči		574.900		15.000				
3. Oddelek za trgovino, obrt in industrijo:		Dečki dom v Danilov Gradu		454.900		50.000				
Din		Dom za najdenčke v Kotorju		325.100		20.000				
Prejemki osobja obrtnih in obrtno-trgovskih šol		skupno		1.374.900		454.443				
Nagrade osobja obrtnih in obrtno-trgovskih šol		3. Oddelek za trgovino, obrt in industrijo:		Din		402.354				
Stipendije učencev obrtnih in obrtno-trgovskih šol		Din		Ženske obrtne in obrtno-trgovske šole:		skupno				
Stipendije za nadaljno izobraževanje učencev		Najemnina za srednje šole		350.000		1.059.197				
Stipendije za obisk rudarskih šol		skupno		350.000		3. Oddelek za trgovino, obrt in industrijo:				
Upravni stroški obrtnih in obrtno-trgovskih šol		Osební izdatki		1.280.460		Din				
Razne podpore		skupno		2.233.416		Stipendije učencem trgovskih in obrtnih šol				
skupno		vsega		11.201.480		93.200				

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

LISTEK
Tovarišu Stanetu
Bučarju v spomin.

V sredi cvetočega maja je šel nenadoma od nas v najlepšem cvetu življenja naš dobi prijatelj. Bil je miren, ljubezniv, odkrit prijatelj do onih, ki so si znali pridobiti njegovo zaupnost. V čezm krožku okoliških tovarišev in tovarišic je bil izredno priljubljen. Bil je sklicatelj ožjih tovariških sestankov, na katerih se je pokazala njegova skromna, preprosta a plemenita duša.

Težko bomo pogrešali njegove ljubeznive, vedre družbe. Težko ga bo pogrešala tudi šolska mladina, ki ga je srčno ljubila.

Padel je spet list z našega drevesa, tiho, skoraj neopaženo je šel od nas in nesel s seboj v prerani grob hrepenenje po življenju in lepoti... Ni mu bilo dano izpolniti svoje naloge v življenju kakor mnogim našim, ki klonijo pod težo skrbi in razočaranj. Vsi, ki smo mu videli v dušo in ga poznali do dna, ga bomo ohranili v blagem spominu.

Flajs Andrej.

S studijskega dopusta.

V Zagrebu, v maju.

Ko sta se Donava in Sava z vso brezobzirnostjo razlivali pred starodavnim Kalemegdanom in ko so njihovi umazani tokovi preplavili vse nižje ležeče ceste in ulice ter neusmiljeno rušili častitljive turške bajte v senci nebotičnikov, nas ni bilo več v prestol-

nem Beogradu. Po novem budžetu se nas je namreč preselilo nad 30 »Prečancev« v belo zagrebško mesto, kjer nas je sprejel novi rektor v svoje varstvo z vso ljubeznivostjo dobrega starešine. Še tisti dan so nam izstavili sive študentovske legitimacije, nove indekse, nekaj skript (v Beogradu jim pravijo »tabaci«) in seznam predavanj v letnem semestru, ki dajejo »suma sumarum« 30 do 36 delovnih ur posameznim skupinam na teden. Na mesto beograjske »higijene«, ki jo smatrajo v krajih onstran Save in Donave danes za dovolj aktualen problem, so nam v belem Zagrebu rajši dodali nov predmet: meteorologijo, ki smo ji seveda odmerili že iz simpatije do mlade znanosti dobršen del prostora v svojih beležnicah.

Tudi s stanovanjem in hrano ni bilo med nami preveč skrbi, saj je v mestu na stotine praznih stanovanj in na vsakem oglu menza z »obilnimi porcijami« in dobro »domačo« »košto«. Tako namreč pravijo številni oglasi po zagrebških hišah in časopisih!

Vse je šlo v redu... samo nekaj nas je tiščalo prve dni v mesecu: prazen žep. Ostali smo namreč brez plače. Vkljub aprilskemu snegu in dežju so nas objeli »suhi dnevi«. Kar globoko smo se oddahnili, ko nam je Ljubljana sredi aprila vendar vrnila Plačilne seznane v spremstvu težko pričakovane nakaznice. Prvi hip ni prav za prav nikdo pomislil na tistih 5 do 11%, ki jih je gospa »Križa« obdržala v blagajni! Pa nič za to, saj smo se vendar drugi dan srečavali in pozdravljali med seboj na ulici ali pred šolo v dobrem razpoloženju: ta se je postavljaj z novimi čevlji, oni z najmodernejšo kravato, kolegica z letnim slanimikom itd. Tudi svoje gospodinjstvo smo utolažili, ko smo jim odinili lep del plače na račun novih zagrebških dolgov...

No, sedaj smo se privadili že vsega: profesorjev in sosedov z univerze, knjižnic in

seminarjev, preciznih Bujasovih aparatov na »Šalati«, Šimenčeve opere, Meduličeve kavarn... sploh vsega, kar zanima velike študente v velikem mestu.

Največ spoštovanja in ugleda uživa med nami tako zvana »peta skupina«. To so predvsem mojstri linije, barv in kompozicije, slikarji, risarji in kiparji, ki še morda kdaj ube-rejo slavo in moč velikega Meštovića ali Jakopića, vsaj jaz jim to od srca želim! Za razliko od teh pa so »filologe in zgodovinarje krstili za »žensko skupino«, menda po vsej pravici, saj je med njimi ena sama — moška glava. Po tem takem je torej vsa usoda »prve skupine« v popolnoma ženskih rokah. Sploh pa imajo kolegice na naši pedagoški in v splošnem absolutno večino, če že ne zadnje besede... Tudi znamenje časa!...

Vsak dan grem po stari in častitljivi Ilici in vselej dobim kaj novega za svoje rado-vedne oči. Namreč v izložbenih oknih, ki premorejo vse, kar si sploh more pozeleti še tako »civiliziran« človek, njegov duh in želo-dec. Toda vse dobrote tega sveta in življenja so za debelim steklom! Predvsem kot psiho-loga me najbolj zanima »dovršena« reklama po bogatih izložbah:

»Znižane cene! Globoko znižane cene! Ponovno znižane cene! Visok popust! Dolgo-ročni obroki! Samo 99 ali 999 Din... ali vse po 5, 10 in 15 Din itd...«

Sami superlativi v službi krize in konkuren-ce! Samo peki se še tolečijo v cenah, pa bi bilo celotno življenje klasičen primer borbe za obstanek ravno ob 50-letnici Darwinove smrti.

Tudi otroke srečam na ulici.

V ponedeljek sem šel mimo evangeličan-ske šole. Tisti čas so se ravno učenci vsuli iz razredov. Fantki in dekletca v spomladanskih oblekah, s pristrizženimi lasmi in nohti, z

malimi aktovkami pod pazduho, veseli in do-brega obnašanja!... Joj, kako dobri in nežni otročki kakor Rubensovi angelčki po gale-rijah, sem rekel prijatelju ob strani. Medtem so se pa tri črne limuzine v elegantnem loku ustavile na šolskem dvorišču. Sedaj že vem, zakaj! Šest ali osem malih šolarjev je vstopi-lo v odprte limuzine. Motorji so zabrneli... in vozovi so se pognali vsak v svojo smer po oškropljenem asfaltu. Samo mahanje drobnih ročic za steklom sem še ujel tistim, ki so jih čakale na pločniku samo guvernantne in služ-kinje od doma.

No da, malo hudo se mi je vendar moglo storiti po tistih doma pri nas, ki jih nikdo ne vpraša, kako daleč je do šole, če so lačni ali žejni, premraženi, zdravi ali bolni...

Pa kaj, še Martin Kačur ni toliko za-slужil, da bi lahko kdaj sedel v avto!

Zunaj dehti pomlad. V zraku in drevore-dih, med rožami in travami, v človeku... Prišel sem v Maksimir, daleč med drevje. Zeleneči kostanji naokrog, jezero z labo-di, samotna klopica ob stezi. Na klopiči sedi bledoličen človek in piše v presledkih v svoj notes...

Sedem poleg njega. Toda on se ne zmeni zame. Piše, piše, grize svinčnik in nohte, pi-še, misli... in zopet piše... Osem vrst je že padlo na papir, dalje ne gre!... Zopet zarije prste v svoje košate lase, premišluje... Po-tem nekaj popravi v svojem notesu, vstavi novo besedo in bije takt s prsti po kolenih... Ah, že vem: pesnik, pesnik... ob moji strani! Piše in stavi rime svoji dragi... o maju in rožah... Potem pa kakor da se je premislil: debel križ čez desetero vrstic... in konec. Konec?

»Oprostite, nisem mislil, da ste tako — nesramni!« meni v obraz. Visoko se je dvig-nil ter se izgubil daleč med drevoredi...

Vsem, ki ste z nami ali še pridete za na-mi, tovarniško pozdrav!

—Až—

Din	
Za zidanje in zgradb. vzdrževanje ženskih obrtnih šol	20.000
Za šol. potrebe ženskih obrtnih šol	150.000
Za dnevne in večerne obrtne in trgovske šole	50.000
Za ekskurzije obrtnih in trgovskih šol	2.000
Vzdrževanje drž. strok. obrtne šole v Skoplju	154.000
Strokovne ženske obrtne šole:	
Osebn. prejemki in nagrade	1.691.680
Stvarni stroški	10.000
skupno	2.170.880

4. V »Tehničnem oddelku«:

Din	
Za dovršitev začelih in popravilo starih poslopij srednjih, kmetijskih, obrtnih in industrijskih šol (bolnic, ambulant), dečjih domov, gledališča, predvsem pa za dovršitev gimnazij v Vranju in Prizrenu	3.000.000
skupno	3.000.000
vsega	8.040.097

III.

Ako po tem podrobnem pregledu se-štejejo vsote, ki jih prikazujejo banovinski proračuni za prosveto v ožjem in širšem smislu, t. j. v vseh posameznih proračunskih

poglavjih, ter jih primerjamo z istimi postavkami v lanskim banovinskih proračunih, dobimo sledeči

pregled vseh izdatkov za prosveto:

banovina:	1931/32	1932/33	% celokupnega proračuna
			1931/32 1932/33
Dravska	21.948.365	12.229.239	18 87 11 08
Savska	29.809.823	24.609.817	12 71 14 51
Vrbska	15.019.002	5.860.804	26 68 16 09
Primorska	12.502.564	7.115.348	11 13 15 25
Drinska	11.723.000	9.064.788	9 00 10 40
Zetska	7.247.000	10.289.360	10 48 17 66
Dunavska	19.933.680	20.974.002	13 06 15 91
Moravska	7.745.500	6.084.406	7 16 12 37
Vardarska	12.200.590	11.904.497	14 58 22 08
Skupno	137.129.554	108.132.261	15 52 13 99

Pri lanskem pregledu o narodni prosveti v banovinskih proračunih za 1931/32 v »Uč. Tov.« je članek zaključen z besedami, da je nižina odstotka za prosveto toliko pač »iz razloga, ker je telesni kruh za vsakdanje življenje še potrebnejši kakor duševni«. Ali naj ne velja isto tudi letos in letos še bolj? Vsak dan nam pripoveduje to na novo, pa naj se ne čudimo, če je letošnji skupni odstotek manjši od lanskega?... Vzlic temu pa na mnogih krajih ni nazadovanje, marveč celo napredek. Tudi to kažejo odstotki. —ē.

Splošne vesti.

— Seja glavnega prosvetnega sveta. Od 21. do 26. maja se je vršila v Beogradu seja glavnega prosvetnega sveta. Iz Dravske banovine sta se udeležila načelnik prosvetnega oddelka gosp. Josip Mazi in predsednik sekcije tov. Dimnik.

— G. Mostahinič, bivši personalni referent ministrstva prosvete za osnovno nastavo, je postal direktor gimnazije v Beogradu. — Čestitamo!

— Program Založbe »Hram« v letu 1932. Tej številki prilagamo propekt Založbe »Hram«, ki vsebuje njen letošnji knjižni program. Opozarjamo prav posebno naše čitatelje na ta izredni program. V juniju izide monumentalno biografsko delo Stefana Zweiga »Fouche«, ki je danes ena najbolj čitanih knjig svetovnega slovstva. V začetku oktobra sledi veličastni zgodovinski roman Alekseja Tolstaja »Peter Veliki«. Kot zadnja izide začetkom decembra pretresljiva knjiga Deepinga »Stotnik Sorrel in njegov sin«, ki predstavlja najuspešnejši angleški povojni roman. Vse tri knjige toplo priporočamo za naročbo.

— V Beogradu je 21. maja umrl tov. Vujanec, bivši podpredsednik našega udruženja in urednik Narodne Prosvete. Preostali nam še sožalje!

— V ljubljanski splošni bolnici je umrl Karel Gruden, šolski upravitelj v Dobličah pri Črnomlju. Pogreb je bil 20. maja. Obitelji naše sožalje!

— Tovarišice maturantke letnika 1907 v Gorici. Letos poteče 25 let, odkar smo se razšle po svetu! Na željo nekaterih tovarišic vabim Vas vse našega letnika, da javite kraj in datum proslave naše 25-letnice na moj naslov.

Adela Alt-Šmidova, šol. uprav. v Studencih pri Mariboru.

— Šolska mladina ima za obisk letošnjega XII. Ljubljanskega velesejma od 4.—13. junija znižano vstopnino po Din 3.— za učenko oziroma učenca, ako je obisk skupen pod vodstvom p. n. učiteljskega. Dan obiska poljuben. Posebno opozarjamo šolska vodstva na razstavo »Priatelj narave v stanovanju«, tujsko-prometno razstavo, higienski muzej, razstavo perutnine in kuncev ter na oficijelno razstavo Poljske republike.

— Šolska vodstva, pozor! Letošnji XII. Ljubljanski velesejem se vrši od 4.—13. junija in pada torej še v šolsko leto. Šolska vodstva, posebno ona na deželi, naproša uprava Ljubljanskega velesejma, da naj svoje majske izlete tako uredi, da si bo mladina v zvezi z izletom mogla ogledati tudi velesejem. Na velesejmu bo zbrano vse, kar more zanimati tudi mladino, dvigati njen narodni ponos in bistrini njen razum. Za učenca vseljal znižana vstopnina po Din 3.—, spremljajoče učiteljsko je vstopnina prosto. Posebno opozarjamo na specialne razstave: tujsko-prometno, higiensko, akvaristično, entimološko, umetniško, fotografsko, keramično, sadjarstvo in vrtarstvo v stanovanju, perutnine in kuncev.

— Staršem srednješolskih dijakov Dravske banovine. Društvo »Šola in dom« v Ljubljani vabi vse starše oziroma reditelje srednješolskih dijakov Dravske banovine, da odgovorijo na sledeči vprašanji:

1. Ali ste za to, da se obdrži samo dopoldanski pouk?
 2. Ali soglašate s tem, da bi morali vsi dijaki, ki študirajo na srednjih šolah, stanovati v kraju, kjer je šola?
- Tiskane listke s tema vprašanjema smo izročili te dni vsem srednješolskim dijakom. Po isti poti naj jih straši zopet vrnejo.
- V interesu vseh staršev je, da odgovorijo na prvo vprašanje z »D a«. Le če dokažemo, da je večina staršev Dravske banovine za nedeljen dopoldanski pouk, smemo upati, da bomo dosegli definitivno odgoditev celodnevne pouka. Ako tega ne dokažemo, tedaj bo

Osebn. zadeve.

i Novi pregledniki osnovnih šol. Z odlokom ministrstva prosvete so imenovani za preglednike osnovnih šol: Franc Venturini iz Ljubljane za srez Črnomelj in Metlika, Robert Ivanuš iz Zdo za srez Brežice, Matej Mikuš iz Škofje Loke za srez Dolnja Lendava, Avgust Rozman iz Šmartnega ob Paki za srez Gornji Grad, Rado Grum iz Ljubljane za Ljubljano — mesto, Franc Drnovšek iz Brežic za srez Ljubljano — okolico, vzhodni del, Alojzij Urbančič iz Doba za Ljubljano — okolico, zahodni del, Karel Štraus iz Dol. Logateca za srez Logatec, Janko Samec iz Novega mesta za srez Novo mesto, Egidij Šifer iz Radovljice za srez Radovljica, Anton Fink iz Šmarja pri Jelšah za srez Šmarje pri Jelšah, Božidar Betriani iz Kočevja za srez Konjice, Vilibald Rus iz Kranja za srez Kočevje in Božidar Gselman iz Konjice za srez Kranj.

MIROSLAVA LEITGER

LJUBLJANA, JURČIČEV TRG ŠTEV. 3. Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

—i Napredovali so tovariši (ce) v VI. skupino: Likozar Ana; Vrščaj Terezija; Ribarič Pavla; Podobnikar Pavel; Trebše Avgusta; Rjavac Antonija; Likar Andrej; Blenkuš Alojzij; Voršič Henrika; Jerše Josip; Jarh Josip; Jeretina Karel; Hirsman Ana; Blazinšek Henrik; Vidic Edvard; Celnar Ana; Verčko Josipina; Fink Anton; Bernetič Fran; Vojnišlovč Jerica; Vodopivec Olga; Šeme Helena; Trdina Josipina; Hergout Josip; Kumer Josipina; Jamnik Ljudmila; Gruden Štefanija; Rusanov Angela; Luknar Franjo; Lušin Alojzij; Radič Marija. — V VII. skupino: Žitko Ana; Tominec Vekoslava; Levec Štefanija. — V VIII. skupino: Ferluga Franjo; Kulkovec Cecilija; Škanec Olga; Pavčič Danica; Turk-Berce Darinka; Škerjanc Metod; Štrbenk Karol; Mihec Anton; Medved Stane; Novak Cecilija; Mesojedec Bogdana; Kurbus Gabrijel; Ledinek Bogomila. — V IX. skupino: Klethofer Friderika; Kompoš Peter; Šerona Vinko; Krajh Viktor; Zeleznik Marjan.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7. priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarov. Državni nameščenci dobe blago tudi na obroke proti predložitvi legitimacijskega lističa.

Učiteljski pravnik.

—§ Določitev vrednosti stanovanj civilnih državnih uslužbencev. Doznali smo, da so prejeli nekateri šolski upravitelji in učitelji odloke o določitvi vrednosti stanovanj na osnovi točke a) § 29. zakona o uradnih, po uredbi k citiranemu čl. zakona (Služb. list št. 35 z dne 4. 5. 1932), ki določa v čl. 8., da odreja vrednost stanovanja z odločbo po odredbah te uredbe neposredni starešina urada, pri katerem je državni uslužbenec postavljen.

Izdaja navedenih odločb ne soglašajo z določbami čl. 62., toč. 2 a) fin. zakona za l. 1932-1933, kakor tudi zadevnim tolmačenjem glavne kontrole k temu členu fin. zakona. Uredba o določitvi vrednosti stanovanj v Službenem listu št. 35/32 ne velja za učiteljsko narodnih šol, ker ima po posebnem specialnem zakonu o narodnih šolah pravico do brezplačnega stanovanja oziroma stanarine od krajevnih šolskih odborov.

Tolmačenje čl. 62., toč. 2 a) fin. zakona za l. 1932/33 po glavni kontroli se glasi nastopno: U vezi akta toga ministrstva pr. br. 10236 od 31. marca 1932 god. Glavnoj kontroli je čast izvestiti isto, da je 8. ovog meseca pod br. 27354 izdato telegrafskim putem naređenje mesnoj kontroli, pri finansijskoj direkciji u Novom Sadu, da da vizum na platne spiskove učitelja dunavske banovine za mesec april tek. godine pošto se za učitelje koji imaju pravo na besplatni stan po § 29. i 173. zak. o nar. školama, ne mogu primeniti odredbe Uredbe o utvrđivanju vrednosti stanova drž. službenika građ. reda s obzirom na § 62. st. 2 pod a) fin. zakona za 1932/33 god. jer je ovo njihovo pravo zasnovano na specialnom zakonu — zakonu o narodnim školama. — Iz opšte sednice glavne kontrole od 8. aprila 1932. god.

—g Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh dobite položnice za nakazilo članskega prispevka za 268. smrtni slučaj — Karel Gruden, Dobliče pri Črnomlju. Članski prispevek znaša za samce 6 Din, za zakonske pare 11 Din. Uprava je izplačala posmrtnino v znesku 12.780 Din. — S položnico dobite še potrjene spremembe združnih pravil (ponatis iz Učit. Tovariša). Ta listek vlepote v Vašo združno knjižico (pravila)! — Kdor še ni spolnil in vrnil upravi tiskovino »pristopnico«, naj stori to takoj. — Zamudniki, poravnajte zaostanke! Od 1. I. 1932. do danes je bilo samo 8 smrtnih slučajev. Načelstvo je na zadnji seji izkličilo 8 članov, ker nočejo poznati svojih članskih dolžnosti. — Zadruga ima 2560 članov. Posmrtnina znaša 12.780 Din.

—g Učiteljska Gospodarska Poslovalnica v Mariboru objavlja svojim članom — naročnikom: Ako želijo, da se jim izplača za potom U. G. P. naročeno blago priznane odstotke, naj prijavijo zahtevo do 28. junija t. l. direktno U. G. P. v Mariboru. Pripomnimo, da dobe izplačane odstotke samo tisti, ki so po-

ravnali račune do 1. decembra 1931. Kdor pa ne bo poslal zahteve U. G. P., smatramo, da odstopi odstotke Učit. domovima. Poslužujte se tudi v bodočem šolskem letu pri naročilih U. G. P., ker je vsako naročilo v prid domovima in organizacije.

—g Članom Učiteljske Samopomoči v Ljubljani. (Nalepite v združne članske knjižice!) Izredni občni zbor Učit. Samopomoči v Ljubljani dne 6. marca 1932 je sprejmenil združna pravila, deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, oddel. III. je 31. marca 1932 pod Firm. 289. Zadr. X 161/2. vpisalo v združni register sledeče spremembe:

§ 3. — vrsta 5.: zadruga (ne društvo)

§ 20. — vrsta 4. in 5.: Po potrebi se razglašajo načelstvo lahko tudi v drugih časopisih.

§ 34. — odstavek 2. se glasi: Ako gre za razdružbo zadruge, morata biti... itd. (izpuščeno: »za izpremembo pravil ali«)

§ 36. — odstavek zadnji: V primeru razdružbe se čisto premoženje zadruge, kar ga ostane po izterjanju vseh izterljivih terjatev in izplačilu vseh dolgov in vplačanih deležev, izroči Zvezi slovenskih združ v Ljubljani, da ga upravlja do ustanovitve nove zadruge ali društva z istimi cilji. Ako bi se tako društvo ali zadruga ne ustanovila v teku 3 let, pa se premoženje razdeli v dobrodnele namene po sklepu zadnjega občnega zbora.

§ 11. — ostavek 3. popravi: vplačati (ne izplačati).

V delu in žrtvah za druge ne pozabljammo lastnega stanu!

TOV. UPRAVITELJ (ICA)!

Ne odreci nam iskrene prošnje: Prečitaj sam(a), prečita naj pa tudi učiteljsko Tvoje šole!

Naše učiteljsko je dobilo v Mariboru svoj dom, prikladen, lep in udoben tako, da je nanj upravičeno ponosno. To dejstvo je velik mejnik v razvoju našega stanu. Njegovega pomena za bodočnost našega stanu niti ne moremo prav oceniti že sedaj. Le slutimo ga. To je uspeh dela in žrtve vsega našega učiteljskega, ki je podpiralo vodstvo pri njegovem stremeljenju.

Dom začne vsekakor obratovati že začetkom prihodnjega šolskega leta in se na to že intenzivno pripravlja. Vsa oprema je preračunjena na okroglo 100.000 Din. Od tega zneska pa ima društvo komaj tretjino v gotovini. Vso ostalo glavnicno je porabilo za nakup poslopja. Drugo premoženje pa je v blagu, (grb, ročni zemljevidi, Prekmurske pravljice, stenska učna slika Bled itd), ki je nam v prvi vrsti pripomoglo, da smo prišli do Učiteljskega doma.

Dasi so nam znane sedanje težke razmere, vendar smo primorani apelirati na vse učiteljske bivše mariborske oblasti: Pomagajte nam opremiti Učiteljski dom!

Uverjeni smo, da ne bo med nami tovarišice in ne tovariši, ki bi v ta plemeniti namen ne darovali vsaj par dinarčkov, pa čeprav si jih pritrga od ust. Zlasti pa naj se naši prošnji primerno odzove tisto učiteljsko, ki prejme že z junijskimi prejemki povrnjeno stanarino. To povračilo je nam priborila le in samo stanovska organizacija. V priznanje darujmo vsaj nekaj za opremo našega doma! Kakor smo tekmovali z darovi za naš dom ob priliki izplačila razlik, tako tekmujejo sedaj!

Darovi bodo po šolah izkazani v »Tovarišu«. Blagovolite pa jih nakazati po priloženi položnici vsaj do 15. junija.

Ob tej priliki prosimo tudi za pedagoške, znanstvene in leposlovne knjige za knjižnico v novem domu. Omare za knjižnico so že v delu in rabili bomo mnogo vsakovrstnih knjig. Prosimo, pregledajte svoje knjige in darujte jih Učiteljskemu domu, kar morete pogrešati. Pri nas bodo v dobrih rokah in obrodile bodo lepši sad, kakor kjerkoli drugod.

Učiteljski dom v Mariboru, koncem maja 1932.

Mladinska Matica.

—mm S seje M. M. 19. t. m. Določila se je vsebina 5. zvezka »Kresnice«.

Te dni se je razposlala zadnja številka »Našega roda« in kmau izidejo štiri knjige Mladinske Maticе Opozarjamo pa, da imajo pravico do knjig samo oni, ki so kupili ves letnik »Našega roda« in doplačajo še Din 2/50 za knjige. Kdor ni naročil vseh osmih števil, knjig ne dobi, če ne doplača še v tem mesecu ostalih števil.

Letošnje »Kresnice« bodo res nekaj izrednega. Poleg kratkega pregleda vseh važnih dogodkov po svetu, prinesejo prispevke vseh naših najboljših pesnikov in pisateljev, ki se bavijo tudi z mladinsko literaturo. Vsak avtor priobčuje po en spomin iz mladih let. Zastopani so: Bevk, Černejeva, Finžgar, Gaspari, Grošljeva, Jarc, Klopčič, Kmetova, Vl. Levstik, Lovrenčič, Magajna, Matičič, Meško, Milčinski, Mrzel, Pahor, Pregelj, Rape, Ribičič, Seliskar, Širok K., Utva, Velikonja in Zupančič. — Knjiga prinese nekaj vrstic o življenju in delu vseh zastopanih pisateljev, faksimile njihovih podpisov in njihove originalne portrete. Te so izdelali za »Kresnice« Gaspari, Pirnat, Jakac, Gorše, Maleš, Škodlar, Globočnik, Pavlovec in Justin. Ker bo knjiga zares svojevrsna posebnost, ni čudno, da jo naročniki že težko pričakujejo. Zanj vlada veliko zanimanje tudi med našimi književniki.

Dr. Čermeljeva knjiga »Tesla in razvoj elektrotehnike« je knjiga, ki bi jo moral imeti vsak učitelj, je delo, ki ne bi smelo manjkati v nobeni knjižnici. S pridom jo bodo lahko uporabljali učenci višjih razredov višje organiziranih narodnih šol, učenci meščanskih, strokovnih in dijaških nižjih razredov srednjih šol. — Te dni je začela uprava M. M. razpošiljati vabila na subskripcijo. Subskripcijski rok smo podaljšali do 15. junija t. l. Opozorjamo tovariše, da izrabijo ugodno priliko in poagitirajo za to res temeljito delo. Knjiga bo obsegala okoli 130 strani na večjem formatu. Tiskala se bo na finem papirju in bo imela 60 slik. Cena broširani knjigi bo 26 Din, vezani pa 32 Din. Naročila sprejema uprava Mladinske Matice, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Se vedno imamo več posameznih številk lanskega letnika »Našega roda«, ki jih oddajamo po 20 par.

Šolski radio.

— Program za XXIX. teden. V torek 31. maja bo predaval g. Ferdo Lupša: Ob Mekongu v Zadnji Indiji. I.—III. V petek 3. junija bo predaval g. Anton Mervič: O kmet-skih uporih. I.—III.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Vabila:

— JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU ne bo zborovalo 6. junija, ker se vrši dne 18. junija sreski zbor učiteljstva. — Odbor.

— SRESKO UČIT. DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA, VZHODNI DEL — zboruje v šoli v Mostah — v soboto, dne 14. jun. t. l. s sledečim dnevnim redom:

1. Točno ob 8. uri pričetek zborovanja;
1. Predsednikovo poročilo.
2. Volitev delegatov.
3. Predlogi za banovinsko in državno skupščino.

4. Slučajnosti.

II) Ob 9. uri se prične uradna učiteljska konferenca.

Opomba: Dolžnike opozarjamo, da v izogib posledicam plačajo do 11. junija 1932 Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL bo zborovalo in imelo obenem uradno konferenco v Ljubljani na II. deški osnovni šoli dne 11. junija 1932 ob 8.30.

Dnevni red: 1. Volitev delegatov za banovinsko in glavno skupščino. (Od 9 do 9.) 2. Uradna konferenca.

Prosimo točne udeležbe! — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DES. BREG zboruje dne 11. junija 1932 ob 8. v Slov. Bistrici v hotelu Beograd.

Dnevni red: 1. Kratko situacijsko poročilo. 2. Volitev delegatov za letošnje skupščine. 3. Volitev društvenega razsodišča. 4. Slučajnosti.

Ostali del dnevnega reda prinaša vabilo JUU sreskega društva Slov. Bistrica.

Šol. upravitelje prosim, da mi sporoče število udeležencev do 4. junija 1932.

— JUU SRESKO DRUŠTVO KRŠKO vljudo vabi vse tovariše in tovariše člane k rednemu društvenemu zborovanju, ki se bo vršilo (kakor je bilo sklenjeno na predhodnem zborovanju v Mokronogu dne 9. IV. 1932) v Boštanju pri Sevnici v soboto dne 4. VI. 1932 ob 9.30. Poleg običajnega poročila predsednika, sledi situac. poročilo predsednika sekcije tov. Ivana Dimnika. Po zborovanju se vrši v istem prostoru sreski učiteljski svet. Prosim in vabimo, da se ga učiteljstvo polnoštevno udeleži.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V LOGATCU zboruje v soboto dne 28. maja 1932 ob 8. v osnovni šoli na Rakeku. Dnevni red: 1. Poročilo odbora (preds., taj., blag.). 2. Šolskoupninski in metodično didaktični migljaji (poročila tov. sres. prosv. ref.). 3. Vzgojne metode Tolstoja (ref. dr. Henrik Tuma). 4. Volitev delegatov. 5. Slučajnosti. — Odbor.

SPOMINJAJTE SE UČITELJSKIH DOMOV V LJUBLJANI IN MARIBORU!

Poročila:

+ JUU SRESKI DRUŠTVI V SLOVENJGRADCU IN ŠOSTANJU sta zborovali v Šostanju 30. aprila 1932

Tov. predsednik Martin Vrečko otvori zborovanje, pozdravi mnogobrojno članstvo, posebno še predavatelja g. dr. Lončarja, tov. predsednika sekcije Dimnika ter tov. sreskega šol. nadzornika M. Grmovška. Dr. Lončar je v lepo zasnovanem predavanju razvil svoje misli o »Moderni šoli«, ki naj bo: enotna, skupna in delovna. Učitelj naj stremi za tem, da vzgoji socialno čutečega in moralno neoporečnega gojenca. Burno odobranje je bilo dokaz, da je predavanje zelo ugajalo.

Tov. Dimnik nam je podal izčrpno situacijsko poročilo. Dotaknil se je vseh stanovskih in šolsko upravnih zadev ter dal točna pojasnila. Članstvo je iz tega poročila razvidelo, da je sekcija zelo delavna in da stoji budno na straži v dosegu naših zahtev. Tov. predsednik se je g. predavatelju kakor tudi g. poročevalcu za njiju trud iskreno zahvalil.

Tov. Kopač je predlagal sledečo resolucijo:

1. Sreski učit. zbori naj se z ozirom na težki gmojni položaj, v katerem se sedaj nahaja učiteljstvo, za letos ne vrše. Obe učit. društvi naj naprosita kr. bansko upravo, da smatra današnje zborovanje kot sres. učit. zbor iz razlogov, ker je na istem bilo na dnevnem redu pedagog. predavanje dr. Lončarja, ker se je razpravljalo o šolskih zadevah ter se je zborovanja udeležil g. sres. šol. nadzornik in celokupno učiteljstvo sreza.

2. Monopoliziranje šol zvezkov naj se ukine, ker je v kvar šolstvu in tudi ni v smislu štedenja.

3. Stanarino, ki se v mnogih slučajih od občin zelo neredno ali prav nič ne izplačuje, naj bi učiteljstvu nakazovala kr. banska uprava z ostalimi prejemki.

4. Šolskim upraviteljem naj se prizna za njihovo upravno delo posebna upravna doklada.

5. Izide naj čim prej »Pravilnik k šolskemu zakonu«, ki bo onemogočil napačno tolmačenje tega zakona.

6. Črtanje postavk v proračunih kraj. šol. odborov naj se v prihodnje opusti, ker imajo

ravno kraj. šol. odbori največji vpogled, kaj je potrebno.

7. Radi ekspektivnosti poslovanja naj se prekliche odlok, ki odreja, da mora učiteljstvo, zaposleno v pisarnah sres. šol. nadzornikov, zaprositi za mesto na šolah — že radi ekspektivnosti poslovanja.

8. Uredi naj se čim prej stajnost učiteljstva. Tov. Rejec stavi predlog: Ukinje naj se zahteva po potrdilu od strani društev o učit. izvenšolskem delovanju ter naj službene podatke overovita samo šol. nadzornik in upravitelj.

Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti. Zborovanja se je udeležilo 75% članstva iz slovenjgraškega in 926% iz šostanjskega društva — skupno 838%.

M. Vrečko, predsednik; Franjo Rejec, tajnik.

Nove knjige.

— k Gornje mesto. Povest iz zagrebškega življenja. Spisal Bogomir Magajna. Mohorjeve knjižnice 48. zvezek. Strani 270. V platno vezana 52 Din, broširana 36 Din.

MALI OGLASI

Mali oglas, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

ZA MAJNIŠKE IZLETE

se priporoča

restavracija »Soča« v Ljubljani, Sv. Petra c. 3. Kosilo za otroke Din 5.—. Popust tudi gg. učiteljem. — Za časa velesajma tudi na velesajmišču, paviljon Vinko Bon, za isto ceno.

Ure, zlatnina

so najprimernejša

birmanska darila

katera kupite najceneje pri FR. P. ZAJEC, Ljubljana — Stari trg št. 9

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

Velika izbira damskih in otroških

klobukov

po najnižji ceni. — Prenovljenje hitro in po najnovejših vzorcih.

Za g. učiteljice 10% popust pri

Mary Smolnik — Celie

v palači „Prve hrvatske štedionice“

Za naš „Dinar“ kupite naše domače proizvode!

Poizkusite Adria kolač!

Vaniljin puding. Mešaj 6 dkg sur. masla s 5 rumenjaki, 12 dkg sladkorja in 2 zavitka »ADRIA« VANILIN-SLADKORJA, da dobro naraste. Nato dodaj 2 obrubani in v mleku namočeni ožeti mali žemljici, sneg 5. beljakov, 3 dkg pinjol, 3 dkg drobno zrezanih mandeljev in 3 dkg citronata. Polni v omaščen model, kuhaj v sopari ter z oranžno peno oblitega postavi na mizo.

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

POVSOD NA ZALOGI
TISKOVINE NA ZAHTEVO

GÜNTHER WAGNER, WIEN X/1.

Specialna delavnica
za popravila in uglaševanje

klavirjev

BAJDE JOSIP

Ljubljana, Gosposvetska cesta 12

Avgust Agnola

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 10.

Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletna oprema za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Luksuzni predmeti.

Podpirajte in širite
Mladinsko Matico!

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana
Stari trg 25 (v bližini ulice 3)

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Jenajmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustr. knjige venobarvnem in večbarvnem tisku. Brošure in knjige v malih in največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

LASTNA TVORNIKA ŠOLSKIH ZVEZKOV

Šolski zvezki za osnovne, mešč. in srednje šole. Risane, dnevnik in beležnice.

Vse tiskovine za društva in šole (lepake, letake, izprčevala itd.) daje v tisk Učiteljski tiskarni!

UČITELJSKA KNJIGARNA

Ima v zalogi »Galerijo naših mož«: 1. Trubar, 2. Vodnik, 3. Slomšek, 4. Prešeren, 5. Levstik, 6. Stritar, 7. Jurčič, 8. Gregorčič, 9. Aškerc, 10. Tavčar, 11. Levec, 12. Erjavec, 13. Jenko, 14. Cankar, 15. Gangl, 16. Parra, 17. Kersnik, 18. Malster, 19. Župančič, 20. Strossmayer. Silka 10 Din.

Znižane cene!

Tvrđka A. ŽIBERT

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA

Znižane cene!

naznanja cenj. učiteljstvu, da je došla za pomladansko sezijo velika izbira najlepših modernih čevljev domačega in tujega izdelka za dame in gospode po znatno znižanih cenah. — Prepričajte se, preden kaj kupite!